

Samenvatting

Rob Bregman

Columnist Ben Wijffelaars schrijft over een krantenartikel getiteld 'lezers helpen lezers' waarin mensen allerlei dingen aanbieden die ze zelf niet meer nodig hebben. Daaronder zijn ook plantenliefhebbers die alles wat ze willen weten nu op internet kunnen vinden.

Theo Heijnsdijk behandelt *Euphorbia balsamifera*, een stamsucculent van de Canarische Eilanden en westelijk Afrika. Oostelijk van de Sahara groeit nog een ondersoort (subsp. *adenensis*). Waarschijnlijk hebben vogels eerst zaden van het Afrikaanse vasteland naar de oostelijke eilanden Lanzarote en Fuerteventura overgebracht, en daarna verder naar de meer westelijk gelegen eilanden. *E. balsamifera* heeft een onvertakte, eindstandige bloeiwijze, een kenmerk waarin deze soort zich onderscheidt van een stuk of vijf min of meer gelijkvormige soorten. *E. balsamifera* werd in 1789 voor het eerst beschreven door William Aiton, destijds directeur van Kew Gardens. De planten groeien in de natuur heel langzaam, mede als gevolg van het steeds warmer en droger wordende klimaat. In cultuur geeft de plant geen problemen, al is het niet gemakkelijk om planten met een natuurlijke uiterlijk te kweken.

In deel 140 van zijn serie 'Voor het voetlicht' bespreekt Bertus Spee deze keer vier struik- tot boomvormige xerofytische planten uit de zuidelijke Verenigde Staten en Mexico, namelijk *Bursera filicifolia*, *Fouquieria fasciculata*, *Idria columnaris* en *Pachycormus discolor*. Deze soorten hebben een dikke stam waarin water en voedingsstoffen worden opgeslagen. Na een periode van droogte verliezen ze hun bladeren, na regen vormen ze nieuwe bladeren.

Jean Bonnefond publiceert deel twee van zijn studie van *Echinocactus horizonthalonius*, een bekende bolcactus uit de zuidelijke Verenigde Staten en aangrenzend Mexico. Hij is het eens met de Amerikaan Mark Baker die deze soort opsplijste in drie geografisch gescheiden ondersoorten, t.w. subsp. *horizonthalonius* (Chihuahua woestijn), subsp. *nicholii* (Sonora woestijn) en de nieuwe subsp. *australis* (centraal Mexicaans plateau). De verschillen tussen deze drie ondersoorten zijn te vinden in vier kenmerken: ribben, planthoogte, aantal middendoorns en aantal randdoorns. Dit alles is samengevat in een tabel. Sommige planten vertonen een merkwaardige, in de lengte in tweeën gespleten middendoorn, een verschijnsel dat al in 1911 in Duitsland was opgemerkt en var. *obscurispina* werd genoemd.

Luc Vandecaveye behandelt *Copiapoa solaris*, een cactus van de Atacama-woestijn in Noord-Chili. Deze soort werd in 1961 voor het eerst beschreven door Friedrich Ritter als *Pilocopiapoa solaris*, vanwege de behaarde bloembuis. De soort groeit uitermate langzaam; na verloop van tijd (soms zelfs eeuwen (!), volgens de auteur) worden grote groepen gevormd van tientallen koppen die 90 cm hoog kunnen worden. Volgens de IUCN Rode Lijst is deze soort in de natuur ernstig bedreigd. Vooral door klimaatverandering is er aldaar de afgelopen twee jaar geen druppel regen gevallen. Dat is ook de reden dat Luc geen jonge planten kon vinden.

Andre van Zuijlen schrijft in zijn rubriek 'Een speciaal plekje' over de drie reizen (in 2009, 2020 en 2023) die hij maakte naar de Quebrada de Cafayate in Noord-Argentinië. Hij beschrijft het landschap en de cactussen die hij tegenkwam, zoals soorten van *Parodia*, *Acanthocalycium*, *Echinopsis*, *Gymnocalycium*, *Cereus*, *Cleistocactus* en *Tephrocactus*.

Ruud Tropper bestudeert al enige tijd de koude-bestendigheid van cactussen, met de bedoeling om planten zonder verwarming te overwinteren. Deze keer behandelt hij het geslacht *Maihuenia*, een Argentijns geslacht uit een aparte subfamilie. De twee soorten hiervan, *M. poeppigii* en *M. patagonica*, kunnen probleemloos onze winter overleven, mits ze goed zijn afgehard en het substraat droog is. In de Amerikaanse staat Washington heeft *M. poeppigii* zelfs temperaturen tot min 20 °C overleefd.

Volter ten Hoeve besteedt aandacht aan de inhoud van enkele buitenlandse tijdschriften over succulente planten. Deze keer zijn dat het Britse 'Cactus World' en het Duitstalige 'Mammillaria'. Hij bespreekt enkele belangrijke artikelen daarin.

De laatste bijdrage is weer van de hand van Tom Twijnstra. Hij kijkt terug op de tijd dat hij een verzameling caudex-planten had. Hij besloot op een zeker moment om alle planten te verpotten maar liet na het schoonmaken van de wortels de planten te lang droog liggen. Hij had weer een lesje geleerd!

r.bregman@contact.uva.nl